

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 3/4. uri popoldne.

Štev. 129.

V Ljubljani, v sredo 10. junija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 9. junija.

Pobiranje davkov na Kranjskem.

V današnji seji izročil je poslanec Pfeifer s svojimi tovariši predsedništvu poslaniške zbornice interpelacijo glede odmerjevanja in pobiranja davkov na Kranjskem, v kateri je vprašal po daljši utemeljitvi, ali misli minister ukazati davčnim uradom, da naj se v onih krajih na Dolenjskem, v katerih so se očitno poslabšale gospodarske razmere v zadnjem času, pri odmerjevanju dohodninskega in pridobitvenega davka primerno ozirajo na spremenjene razmere? In ali misli minister v potrebnih slučajih odložiti plačevanje davkov do prihodnje žetve, ako ga zato prosijo poškodovane občine? Interpelacijo prilično celotno objavimo.

Vergottini je šel rakom žvižgat.

Med danes izročenimi vlogami bilo je pismo istrskega poslanca Vergottinija, s katerim predsedništvu naznanja, da odloži poslanstvo. Prišlo je torej tako, kakor sem zadnjič poročal. Za slovansko prebivalstvo v Istri bi bilo velike koristi, da bi se bile v javni seji razpravljale zadnje volitve in razkrile spletke, ki so se v raznih krogih kovalle proti slovanskim kandidatom. Ker je postalo to vsled Vergottinijeve odpovedi nemogoče, treba bode iskati druge prilike, pri kateri se bode spravilo v razgovor. Pri budgetni razpravi bode dovolj takih prilik, katerih primorski poslanci menda ne bodo prezrili.

Pred dnevnim redom

storil je še le danes došli poljski poslanec grof Tiskovski obljubo, potem pa se je predsednik spominjal bivšega ministra Hasnerja, očeta novih šolskih in cerkvenih zakonov, glavnega stebra liberalne stranke v gospodski zbornici, ki je te dni v Išlo umrl. Dr. Smolka je to storil, ker je bil Hasner svoje dni nekoliko časa predsednik poslaniške zbor-

nice, najbolj pa menda iz prijaznosti do levičarjev, ki Hasnerja prištevajo k prvim veljakom svoje stranke.

Potem je bil v tretjem branju potrjen zakon glede državnih mostnin in mitnic, v drugem branju pa rešen načrt postave glede prehodnih določil o hišnem davku v krajih, ki se združijo z dunajskim mestom.

Tretja točka je bil vladni predlog o vravnavi pravnih in državnoznanstvenih studij na vseučiliščih, kakor je bil sprejet v gospodski zbornici. O tej zadevi je govoril mladočeški poslanec in vseučiliščni profesor dr. Masaryk, potem je bil načrt v pretresanju izročen posebnemu odseku 18 članov, ki bodo izvoljeni v eni prihodnjih sej.

Dolg razgovor je nastal pri poročilu vinorejskega odseka glede podpor za škodo, ki jo trtna uš prizadeva vinorejcem. Ta zadeva je velike važnosti za naše vinorejske kraje, zato bo za „Slovenca“ njegov posebni poročevalec sestavil obširno in natančno poročilo o tem predlogu. Ker gre ura že na tri, pride za to točko težko še kaj na vrsto, zlasti ker obsega dnevni red le prva branja raznih samostalnih predlogov.

Budgetni odsek

je včeraj dovršil svoje posvetovanje; zadnjo sejo bo imel v četrtek, 11. t. m., da reši finančni zakon. Posamezne številke še niso seštete, vendar mora biti konečni uspeh ugoden, ker je dr. Plener v imenu levičarjev že včeraj stavil predlog, da naj se malim obrtnikom, ki imajo do 5 gld. 25 kr. obrtnega davka, odpisujejo priklade. Ta odpis bi znašal po računu predlagatelja 1,400.000 gld. Podatki za ta račun se morejo dobiti le pri finančnem ministerstvu, ki jih pa kolikor mogoče skriva. Zveza levičarjev z raznimi uradi, ali bolje rečeno, z uradniki, mora biti jako tesna in pristržna, da je Plener zvedel dotične številke, ne da bi bil prišel minister temu poizvedovanju na sled.

Finančni minister je bil namreč po Plenerjevem nasvetu jako iznenaden, ter je odgovarjal, da je namen predlagatelj gotovo blag in hvalevreden, da pa za zdaj še ne more označiti svojega stališča, ker so naše finance še slabotne in jih je treba kolikor mogoče še varovati.

Plener se je hotel s svojim predlogom prikloniti obrtnikom in jih pridobiti za liberalno stranko, ki je dozdej pospeševala le koristi kapitalistov in bogatašev ter se trdovratno upirala vsem naporom desniške stranke za zboljšanje obrtnega stanja. Zdej so se mu začeli mahoma prilizovati in mu hočejo pomagati, toda ne na troške bogatašev in kapitalistov, ampak na troške države, oziroma drugih davkoplačevalcev.

Konservativna stranka ima med svojimi načeli tudi pomoč in olajšave za težko breme, ki tare obrtni stan; zato so tudi konservativni zastopniki iz srca pozdravili predlog, ki nasvetuje take polajšave. Ali večina konservativnih poslancev je izbrana v kmetskih občinah ter se zaveda, da jednako huda, če ne še huja bremena tarejo kmetski stan, in da sta zemljiški in hišno-razredni davek jednako občutljiva, kakor pridobitni davek.

Če torej državne finance dopuščajo znižanje nekaterih davkov, nikakor ne gre, da bi bilo to znižanje jednostransko in bi bili te dobrote deležni samo mali obrtniki, večinoma mestni prebivalci, ampak raztegniti se mora v jednaki meri tudi na kmetsko prebivalstvo in z obrtnim davkom ob jednem znižati tudi zemljiški in hišno-razredni davek. To stališče so zagovarjali konservativni člani v budgetnem odseku že včeraj in ga hočejo zagovarjati tudi v četrtek, ko pride ta reč v odsek zopet na dnevni red.

Vžitninska črta v Trstu.

Davčni odsek je te dni razpravljal vladni predlog glede nove črte za vžitninski davek v Trstu. Slovenski poslanci so si mnogo

LISTEK.

Sveta Primož in Felicijan med Slovenci.

(Zgodovinska črtica, spisal Jos. Benkovič.)

(Konec.)

Marljivi preiskovalec slovenskih starin, Davorin Trstenjak, je skušal pojasniti nenavadno češčenje sv. Primoža s pomočjo staroslovenskega bajeslovja ¹⁷⁾.

¹⁷⁾ Mittheilung. d. hist. Ver. f. Kr., 1857, 139: „Bei den Indern hieß die Erdgöttin Bhavāni, als Bergmutter und Höhenbeherrscherin Parvati, von parva oder parvata, Berg. Bopp hat mit parvata unrichtig das slavische brdo verglichen, das aus vrdh, crescere, stammt. Zu parvā stimmt das slovenische parm, methatetisch pram, durch Lautschwächung perm, prem, prim, daher die slovenischen Berg- und Höhengnamen: Perm, Prem, Primsko, Permut, Primut, primska gora, dann Berg- und Höhenbewohner: Permut, Primut, Primon, Premik, Primšič usw. Im Slovenischen hat v mit m gewechselt, was häufig geschieht, z. B.: vngo und mnogo, guvno und gumno, und welchen Wechsel auch schon das Sanskrit aufweist, z. B.: māś und vaś, māś und vakś, mriś und vriś usw. Dem indischen Höhenbeherrscher Parvat, in der starken Form Parvant, entspricht somit die slav. Form Permant, methatetisch Pramtant, durch Lautschwächung Premant, Primant, durch Contraction des an iu o oder u — Primut, vergleiche Borut aus Borant, Marut aus Morant, Korutani aus Karantani usw. Den Beinamen Parvat führt im indischen Mythos Čiva als personifizierter Sturm- und Wolkengott, ähnlich dem griechischen Zeus,

Relikvije teh mučencev so bile prinesene v naše kraje vsaj v prvi polovici 9. stoletja, ako ne prej, torej v dobi, ko se je paganstvo umikalo krščanstvu. Znano je, da so se misijonarji često posluževali paganskih običajev, da so tem laglje izpodrinili mlike. Češčenje sv. Jurija, sv. Mihaela, sv. Marjete in drugih je uprav zaradi tega tako razširjeno med narodi. Jednako se je umaknil sv. Primožu staroslovenski bog Primut ali Primon. Bil je to bog

der bei Homer auch Herr der Wolken und des Sturmes heisst, dem die Bergspitzen heilig sind, weil die Wolken sich um dieselben sammeln. Auch der slavische Mythos kannte einen Gott Primut. Noch gegenwärtig ruft der Gebirgsslovene gerne den hl. Primut, Primon, Premon beim herannahenden Wetter an. Es ist unter dem Primut, Primon, Premon heut zu Tage zwar der hl. Primus gemeint, allein der Umstand, dass man dem hl. Primus grösstentheils auf Berghöhen Kirchen errichtete, ferner die Zurichtung des Namens Primut, Primon, Premon aus Primus lassen mit Grund vermuthen, dass die Verehrung des hl. Primus den heidnischen Bergbeherrscher Parvant-Primut verdrängt habe. Eines slavischen Gottes Primut (aus parm, perm ist das slowakische permouénik, der Berggeist, entstanden. Časop. čes. Mus. 1848) erwähnt ausdrücklich die Knytlingasaga. Da der Name Primut das Nämliche ausdrückt, was das griechische ἀπριος, so war Primut kein anderer Gott als der slavische Ζεύς ἀπριος. Primut hätte somit eine synonyme Bedeutung mit Voco — Vocio, und wir finden noch zur Zeit Attila's einen πῦρ Νωρικῶν ἀρχὸν χώρας Namens Πριμουτος, der nebst Romulus, einem Comes aus Pettau, als Gesandte an Attila von Ätius abgeordnet wurde.“

oblakov in nevihte, kateremu so bile posvečene zlasti gorske višine. To podmeno nam potrjuje tudi istina, da je slovenskemu narodu le sv. Primož posebno znan in ljub, dočim njegovega brata sv. Felicijana ljudstvo le malo pozná; tudi krstnih imen „Felicijan“ je v primeri s „Primožem“ pičlo število. Zlasti zanimivo je, da stojé cerkve sv. Primoža na Slovenskem skoro izključno le na višinah, deloma nenavadno visokih, strmih, gorskih rebrih, kakor nekdanj paganska Primutova svetišča ¹⁸⁾.

Da je stopil sv. Primož na mesto malika Primuta, priča nam tudi ljudska vera. Slovenci časté namreč sv. Primoža kot zavetnika pred strelo in točo ter kot varha poljskih sadov. Marsikdo, ki roma k sv. Primožu nad Kamnikom, nese seboj poln zavitek ajde. Tam gori jo zameni za jedno pest ali perišče blagoslovljene, katera se ob setvi primeša med semensko in se vkupe seje ¹⁹⁾.

Tudi imena raznih slovenskih holmov, na kateri opozarja Trstenjak, n. pr. Prem, Primskovo, Primska gora na Kranjskem, Preims na Koroškem

¹⁸⁾ N. pr. Sv. Primož nad Kamnikom, Jamnik pri Seleh, Osredok pri Št. Janžu, sv. Primož pri Studencu, Veliki Cerovec pri Stopičah itd. na Kranjskem; Sv. Primož na Št. Primoški Gori pri Ljubnem, Št. Primož na Pohorju itd. na Štajerskem.

¹⁹⁾ „Slovenec“, XIII., 1885, št. 69.

prizadejali, da bi bila ta črta umerjena po željah okoličanov. V tem prizadevanju so jih podpirali tudi italijanski poslanci tržaški. Ker se je pa vlada odločno protivila tej črti in rekla, da bi bilo popolnoma nemogoče nadzorovati jo, ker se vleče čez vrtove in zasebna posestva, odločila se je odsekova večina z vsemi glasovi proti jedinemu glasu tržaškega poslanca Luzzata za vladni načrt, ki pride te dni na dnevni red javne seje. Okoličanom, ki se pritegnejo v zaprto mesto, dovoli se polajšava, da bodo plačevali vžitino samo od prodanega vina, ne pa od kaplje, ki jo povžijejo doma. Razven užitnine na vino pobirajo sedaj v Trstu pa še poseben davek, kakoršnega sicer nikjer ni, tako imenovano „dazio spina — davek od pipe“, ki je silno visok in znaša 25 odstotkov vinske cene. Vsled tega davka, ki ga pobira mesto samo od oštirjev, je vino po gostilnah jako drago, kar najhuje zadeva ravno najrevnejše prebivalstvo, ki je prisiljeno ga po četrt litra kupovati v gostilnah in za drag denar dobivati malovredno ali celo sprideno blago. Bogatini kupujejo vino na debelo in ga pijejo po ceni, ker ne plačujejo davka od pipe. Gostilničarji so vsled tega državnemu zboru poslali prošnjo, da se odpravi omenjeni mestni davek; Tržačani pa bi ga radi ohranili, ker donša mestu lepe dohodke in je nekak dispoziციjski zaklad, iz katerega plačujejo ljudi, ki delajo v dubu in smislu lahonskega mestnega starašinstva. Če hoče torej vlada pomagati revežem in okoličane nekoliko odškodovati za to, da je nekaj krajev vtaknila v zaprto mesto, mora odpraviti ta nenaravni davek in užitino vzeti v lastno oskrbovanje. Na ta način bode mesto prisiljeno odpustiti ljudi, ki so dozdej opravljali ta posel, poleg njega pa uganjali tudi irredentovske burke. Prav mnogi med njimi so namreč italijanski podaniki in hudi irredentovci, katere je lahonsko starašinstvo posebno rado jemalo v službo na škodo poštenim domačim ljudem, ki so morali drugje iskati vsakdanjega kruha. Vlada torej ne more skoraj bolje skrbeti za javni red in mir in za pospeševanje patrijotičnega avstrijskega duha v Trstu, kakor da mestu odvzame priliko na javne troške rediti druhal, ki je bila vsaki čas pripravljena za protiaustrijske irredentske demonstracije.

Katoliški shod v Gradcu.

Govor gosp. deželnega poslanca dr. Serneca.

Velecenjeni zbor! Pred vsem izreči mi je pripravljalnemu in slavnostnemu odboru družega štajerskega katoliškega shoda najsrčnejšo zahvalo, da smo se sešli na zbor zastopniki raznih avstrijskih narodov, da se posvetujemo o skupnih namenih, smotrih in skupnem delovanju. Vodnikom tega podjetja gre vsekako največja čast, da so sprožili misel za tak shod in to misel tudi uresničili.

Da, mi Slovani spadamo sémkaj, — kolikor jaz vém, na vsem Spodnjem Štajerskem ni niti jednega Slovana, ki bi ne bil katolik. Zelo smo se vzradovali povabila, in Vi vidite, da se sedanjega zborovanja udeležujejo Slovenci kmetskega stanú, posvetnega razumníštva, posebno pa zastopniki naše

častite duhovščine z milostljivim knezoškofom na čelu.

Slovani smo večkrat imeli priliko se pripraviti, da nemški konservativci, če tudi so nam že večkrat pokazali odkritosrčno prijateljstvo, nas vendar še dosti ne poznajo. To tudi ni lahko mogoče, kajti liberalni listi so nas in našo duhovščino vedno obrekovali in grdili, — naših slovenskih listov pa Nemci ne razumijo, našega nemško-konservativnega lista „Südsteirische Post“ pa sevéda ne beró, ker imajo dovolj skrbi z vzdrževanjem in plačevanjem svojih vrlih krščanskih listov.

Bodi mi dovoljeno, da se ob kratkem ozmém nazaj v našo zgodovino.

Bili smo podjarmljen narod in plemenitnikom podložni, pa vendar nam ni toliko škodovala tlaka in desetina za graščaka, nego — meščanstvo, vzlasti obrtno zadržgarstvo, ki je naš narod izključilo iz obrtníštva in mu tako zaprlo pot do blagostanja. Naš narod si ni mogel z obrtníštvom služiti kruha, ko je rokodelstvo najbolj cvetelo, prepovedalo se mu je, prodajati živino in druge izdelke kje drugje, nego na kakem določenem kraju ali določenem mestu, z jedno besedo, našemu narodu ni bilo mogoče prospeti se do blagostanja.

Naravnost čuditi se moramo, da se je pri takih razmerah slovanski narod vendar ohranil in da je še dandanes splošno нравno nepopačen in pristno krščansk.

Jedina častita duhovščina je naš narod rešila gospodarskega in нравstvenega propada; to zaslugoj moramo priznati. Naša duhovščina je v vseh britkih časih v našem narodu ohranila krščansko vero, in krščansko morálo in silo z neumorljivim poučevanjem v naši materinščini, ter narod rešila gmotnega in duševnega propada.

Prišlo je 1848. leto; v začetku sedmega desetletja se je jelo vzbujati narodno čuvstvo, pa začela se je tudi dóba liberalnega sleparstva.

Kako je delala liberalna stranka? Napadala je krščansko vero, zaničevala in blatila je duhovščino, vsakega vernega katoličana razkričevala je za mračnjaka in nazadnjaka. Priporočala je pri tem brezversko šolo in povečevala nevero in „prostomišljenje“ kot ideal vsakega napredka.

Škoda, da tem ljudem niso že takrat gledali na prste in niso takoj pozvedovali, kdo so oni, ki podkopujejo krščansko vero in se potegujejo za brezversko šolo. Ko bi bili tedaj pogledali za kulise, pa bi bili videli, da je predvsem židovski vpliv vodil liberalne liste, to je židje in krščanski odpadniki.

Sedaj pa vprašamo, kako pa židje v resnici mislijo o šoli, ali morda tudi v židovskih šolah veronauk prezirajo in svoje otroke vzgajajo brezverski? — Toda glejte, ako preiskujemo to vprašanje, prepričamo se — čudno — da uprav ti nasprotniki verske šole v židovskih šolah nobene reči bolj ne gojé, nego naravni židovski — veronauk, katerega učé rabini. Morda je ta poduk poduk o napredku? Če rabini učé židovske otroke, da so židje jedino od Boga izvoljeno ljudstvo, če jih učé talmud — ne da bi jih nadzorovalo državno oblastvo —

mari se v tem ne opirajo na jako nazadnjaška načela?

Židom najmanj pristojna soditi o napredku, vsaj je vendar vsa evropska kultura sezidana jedino na načelih krščanske vere — ljubi Boga čez vse, in svojega bližnjega kakor samega sebe. — Kar nečeš, da ti drugi stori, tega tudi ti drugemu ne stóri. Pred Bogom so vsi ljudje jednaki — to so načela, katere nas je učil Kristus; krščanska načela odpravila so paganstvo, robstvo, naredila konec barbarizmu; krščanstvu ima se sedanji svet zahvaliti za ves svoj napredek — krščanstvo jedino je temeljni steber in nositelj vsakega napredka.

Škoda, da se takoj v začetku liberalnega gibanja ni razkrila vsa njegova lažnjivost — meščani bi se ne bili izneverili krščanstvu. Če pa je moj predgovornik to obžaloval in skoro obupaval nad tem, da bi se dali meščani zopet pridobiti za krščanska načela, jaz v tem oziru nisem tako malodušen.

Saj vidimo, kako neprestano narašča močno gibanje v našem prvem mestu, na Dunaju, jaz mislim antisemitizem.

Velika množina prebivalstva na Dunaju je spoznala, dejal bi po nagonu, da so oni, ki spodkopujejo obstanek kristijanom, isti, ki zagovarjajo liberalizem in veliki kapital, predvsem židje. Borba proti izsesavanju ljudstva na Dunaju bje se na krščansko-socialni podlagi. Reva uči narod, da se druží vkupe, da izbira zaupnike iz svoje srede in upati smemo, da se na ta način polagoma tudi v drugih avstrijskih mestih vvede krščansko-socialno gibanje.

Ne morem, da bi ne omenil zborovanja obrtnega shoda, ki je bil v septembru lanskega leta na Dunaju. Zbrali so se bili zastopniki vseh avstrijskih narodov. Govorili so nemški, poljski, češki, slovenski zastopniki obrtnega stanu iz vseh dežel avstrijske države, ki so v popolni edinosti priznali, da so skupni njih interesi.

Da, vsi avstrijski državljani imajo popolnoma indentične koristi. Dobri agrarni zakoni koristijo ravno tako nemškemu kmetu, kakor slovenskemu, slabi pa oba jednako hudo zadevajo. To velja tudi za vse avstrijske obrtnike, pa tudi za delavce vseh avstrijskih narodnosti. — Iz tega sledí, da zastopniki raznih stanov vseh narodov naše države morajo mej sabo sporazumeti se in da morajo skupno delovati. (Dobro!) (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. junija.

Notranje dežele.

Hasner. „Politik“ je priobčila povodom smrti bivšega ministerskega predsednika Hasnerja članek, v katerem se izreka proti sedanjemu šolskemu zakonu. Mej drugim pravi, da je pokojnik največ škodoval češkemu narodu s tem, da je šolo izročil centralističnemu birokratizmu, izemši jo iz rok, katerim je naravno pripadala. S pretvezo svobodnih reform naredila se je šola za sredstvo germanizacije, h kratu se je pa dal hud udarec avtonomiji kraljestev in dežel. Češki narod je namen spoznal in se je jel z vsemi silami braniti nove šole. Sevéda Mla-

itd., utrjujejo to podmeno. Listini iz leta 973 in 989 omenjata zemljišče Primet (Primet territorium) pri Stari Loki ²⁰⁾.

Isto velja o sličnih priimkih, na pr. Primec, Primšič, Premek, Premož, Primožič itd. ²¹⁾

Češčenje svetega Primoža nam kaže v nekoliko tudi meje, do katerih je segal v srednjem veku slovenski rod. Sv. Primožu in Felicijanu v čast je posvečenih na slovenskem nad 30 cerkvá in mnogo altarjev. Ljubljanska škofija ima njunih cerkvá 21 (oziroma 22) ²²⁾, lavantinska 7 ²³⁾, krška ²⁴⁾, goriška

²⁰⁾ Schumi: Urk.-Reg. B. I. 13. 15. — Rutar méni, da je ime Primet — pri meji; cf. Mitthling. des Musealver. f. Krain, IV., 69.

²¹⁾ Primeri ono, kar piše Jeran o priimkih: Klemen, Klemenec, Klemenčič itd. z ozirom na sv. Klemená. Zlati Vek, str. 60.

²²⁾ Sv. Primož nad Kamnikom, Loka pri Mengišu, Tirna pri Sv. Gori, Jesenovo p. Čemšeniku, Jamnik p. Seleh, Gradišče p. Želimljah, Lašče p. Žužemberku, Rovte p. Robu, Grčarice, Veliki Cerovec p. Stopičah, Gorenje Kartelevo p. Mirni Peči, Ratje p. Hinjah, Lepa Vas p. Sv. Duhu, Sv. Primož na gori p. Studencu, Gabrovka p. Zagradcu, Osredok p. St. Janžu, Gaber p. Semiču, Vripolje p. Vipavi, Bločice p. Grahovem, Otok p. Starem Trgu poleg Loža, Osredok p. St. Vidu poleg Cerknice in sedaj že porušena cerkev: Sv. Primož nad Rudohovo Vasjo p. St. Petru na Notranjskem.

2 ²⁵⁾, tržaška 1 ²⁶⁾. Slovenskim sosedne škofije nemajo, kolikor meni znano, nijedne cerkve njima v čast posvečene; le v sekovski škofiji, v vnožju Velikega Zvonarja leži samotna gorska vasica Predlice (Predlitz) z vikarijatsko cerkvijo sv. Primoža in Felicijana.

Torej čim bolj se je izgubljal slovenski živelj med Nemce in Lahe, tem redkejšje so cerkve njima v čast posvečene, na Nemškem in Laškem pa izgine popolnem njih sled.

Valvasor piše ²⁷⁾ sicer, da je bila ona cerkev ob Vrbskem jezeru, v kateri sta sprva ležali sveti

²⁵⁾ Sv. Primož v fari St. Jurij p. Šmariji, Sv. P. v fari Zabukovje, p. Gornjem Gradu, na Kremenu p. Vidmu, v Gubnem p. Pilštajnu, na Šentprimoški Gori p. Ljubnem, St. Primož na Pohorju.

²⁶⁾ Sv. Primož v fari St. Vid v podjurski dolini, am Preims v fari Šmarjeta p. Vošprku, Steinbruch v fari Čajuče.

²⁷⁾ Log in Lom.

²⁸⁾ Gradišče p. Hrušici.

²⁹⁾ Valvasor, VIII., 558. Ko je l. 974 bežal pred cesarjem Otonom II brižinski škof Abraham, bojda gorotanski Slovenec, kot zaveznik upornega Henrika Bavarskega, prišel je na Koroško k Materi Božji ob Vrbskem jezeru. Ustanovil je tu kolegijatsko cerkev z dekanom in petimi kanoniki ter jo posvetil sv. Primožu in Felicijanu.

trupli, posvečena tema mučencema. V resnici pa je bila Mati Božja patrona ²⁸⁾.

Ko je jožefinski duh zatrl malone vse očitne verske svečanosti, procesije in shode, tudi med Slovenci ni ostal brez sadú. V marsičem se je ohladila stara, podedovana vnema in navdušenost slovenskega ljudstva do verskih stvari. Češčenje sv. Primoža in Felicijana in drugih posebnih narodnih zavetnikov se je skoro pozabilo. Dandanašnji ima le redko kak Slovenec ime teh svetnikov. (V ljubljanski škofiji je bilo pred 60 leti 8 duhovnikov „Primožev“, sedaj sta le 2.) Shodov pri cerkvi sv. Primoža na Planini je sedaj na leto po pet. Ljudstva pride časih ob ugodnem vremenu kakih par stotin s Krajskega, Štajerskega in Koroškega, toda nekdanje verske navdušenosti ni več. Fare, katere so hodile nekdanj po obljubi s procesijami sém góri, pošiljajo navadno le kakega moža z večjim ali manjšim darom, katerega

²⁸⁾ Hohenauer. Kirchengesch. v. Kärnthen, 270. Iz tega si lahko tolmačimo staro oltarno sliko v cerkvi sv. Primoža nad Kamnikom. Naslikana je namreč Marija z detotom Jezusom v naročju; nji ob strani pa sv. Primož in Felicijan kleče prosita za verno ljudstvo. Morda je ta zanimiva slika posneta uprav po oni na Koroškem. Zato smemo smatrati ono cerkev na kamniških planinah kot pravo „mater ecclesia“ vsem cerkvam, katerimista ta dva mučenca zavetnika.

dočehi so v svoji zmotnjavi proslavljali novo šolo kot svobodnostno pridobitev. Proti Liechtensteinovemu predlogu so ruvali, da so s tem nazadnje še večino razrušili, da sedaj narod češki ničesa doseči ne more. — „Politika“ pač po pravici prijemlje Mladočehe. Ali ne le na Češkem, temveč tudi pri nas so se dobili možje, ki so z nasprotovanjem Liechtensteinovemu predlogu pomagali razrušiti konservativno večino in tako delali vedé ali nevedé za germanizacijo.

Vnanje države.

Rusija in Francija. „Post“ in „Times“ prinesle so nedavno vest, da je Francoska vlada v Peterburgu predlagala, da bi se sklenila francosko-ruska zveza, pa se je ta ponudba odklonila. V Peterburgu so odgovorili, da Rusija pred vsem le želi ohraniti mir, to pa le more, če ima popolnoma svobodno roko. Sta li omenjena lista dobro poučena, o tem se ne more nič gotovega vedeti. Vsekako se pa poročili popolnoma vjemate z načeli ruske politike. Le čudno se nam zdi, da bi francoski državniki bili tako kratkovidni, da bi ne bili spoznali, da Rusije ni pridobiti za tako zvezo. Rusi nimajo nobena interesa, kdaj začeti boj proti Nemčiji, njim je le za gospodarstvo na Balkanu, zlasti ob Bosporu, ali baš zastran orijentskih zadev se pa francoski in ruski interesi popolnoma ne vjemajo.

Izgredi v Betlehemu. V cerkvi Kristusovega rojstva v Betlehemu bili so koncem maja neki izgredi mej Latince in Grki. Ker so oboji rabili revolverje, bilo je nekaj ranjenih. Francoski veleposlanik je v tem oziru izročil Porti nenavadno ostro noto, v kateri se pritožuje, da Porta se bolj ozira na Grke, nego na Latince, in zahteva, da se krivci ostro kaznujejo. Porta je v odgovoru skoro vso krivdo hotela zvaliti na Latince, ali veleposlanik je izjavil, da z odgovorom ni zadovoljen. Kako se bode stvar rešila, se še ne vé. Ostre besede francoske diplomacije so marsikoga osupnile. Sedanja republikanska vlada se dosedaj ni toliko zanimala za kristijane v orijentu. Morda to od tod prihaja, da Francija v Peterburgu ni dosegla svojih namenov. Rusija se jako zanima za Grke v orijentu, naj že bodo zjedinjeni ali nezjedinjeni, in jej gotovo ni prav ugajalo, da se je Francija tako potegovala za Latince. Francoska nota je torej imela večji politični pomen.

Italijanska zbornica. Nedavno je v italijanski zbornici poslanec Imbriani se izrazil, da Pulj mora postati italijansk. V jednih poslednjih sej je pa poslanec Barzilai zabavljaj proti Avstriji, ker je avstrijska vlada iztirala nekega italijanskega časnikarja in ker so v Trstu prepovedali nabirati darove za prizadete pri eksploziji praharne v Rimu. Govornik se je spodikal nad tem, da se je v Mantui, kjer je pal Andrej Hofer, na željo Tirolcev vzdala spominska plošča temu avstrijskemu junaku. Govornik je skušal dokazati, da Avstrija ni zvesta zaveznica Italije, in je grajal vlado, da ž njo še hoče ostati v zvezi. Ministerski predsednik je dobro zagovarjal zvezo z Avstrijo in naglašal, da on vé, da se more na Avstrijo zanašati. Drugače Rudini postopati ni mogel. Imbrianijev in Barzilaijev govor pa dokazujeta, da je irredenta v Italiji še jako mogočna in da Avstrija Italiji ne sme preveč zaupati, ker javno mnenje italijansko naši državi nikakor ni prijazno.

Izvirni dopisi.

Iz Ljutomera, 8. junija. (Izlet „Triglavanov“.) Akademsko društvo „Triglav“ v Gradcu

položil na altar sv. Primoža, zavetnika pred strelo in varha poljskih sadov.

Dostavek. Gosp. Anton Koblar je našel v videmskem nadškofijskem arhivu sledeče poročilo gledé relikvij sv. Primoža in Felicijana, katero je pisal kamniški župnik Sebast. Trebuhar 6. junija 1597 patrijarhu v Videm: „V hospitalski cerkvi (Xenodochium) kamniškega mesta ležé svetinje sv. mučenikov Primoža in Felicijana. Ta kraj je temen in malo obiskan. Gori na hribu je pa cerkev sv. Primoža in Felicijana. V njej je še grob teh mučenikov. Cerkev je tako lepa in s slikami okrašena, kakor težko katera na Kranjskem. Tri svetilnice goré ondi vedno po noči in po dnevu. Tudi je nekaj zeló velikih bakelj (faces vel intortitia), katere so nekda darovale kranjske fare, ki so napravile obljubo za časa velikih potreb. Shodi v to cerkev so veliki. Prejšnje čase so bili še večji in pogostnejši iz Kranjske, Koroške in Štajerske. (Nazadovala je božja pot gotovo zaradi luteranizma, ki je baš v oni okolici bujno procvital. Op. pis.). Ko so pa ljudje spoznali, da ona cerkev na hribu ne hrani več svetinj mučenikov, začeli so redkeje tja romati, in bati se je, da bode ta božja pot čisto opešala. Naj se tedaj dovoli, da se svetinje prenesó nazaj v cerkev sv. Primoža in Felicijana.“

Ta župnikova prošnja se menda ni izpolnila, ker je le mali del relikvij na planini, pred njimi pa gori še dandanes vsako noč lučica.

prireja svojim udom vsako leto izlete v kateri kraj naše domovine. Letos so „Triglavani“ izleteli po železnici v Ljutomer, ter tukaj napravili dne 7. junija z udi tukajšnje slovenske Čitalnice velik koncert, ki se je jako lepo in dostojno obnesel. Ker je bila peščica naših Nemcev 10. maja povabila emureške pevce, postal je ta izlet slovenskih visokošolcev sam ob sebi nekaka narodna protiizjava, ter se je vršilo vse lepše in veličastniše, kakor bi se morebiti vršila v navadnih okoliščinah. Tudi vreme je ugajalo tej veselici, ker je bilo ves čas tako lepo, da si lepšega ne bi mogli želeli. Na kolodvoru so bili „Triglavani“ srčno pozdravljeni, potem pa so z vihrajočo zastavo šli do slavoloka pred trgov, kjer so morali zastavo zaviti, spremljani z godbo in množico ljudstva.

Po trgu so iz narodnih hiš šopke metali med visokošolce, na pragu Čitalnice pa jih je g. predsednik pozdravil s krepkim: „Dobro došli!“ Potem so se podali vsi na vrt gospoda Vavpotiča, ki je za take veselice jako prilichen, samo za takrat je bil veliko premajhen. Tukaj so narodne gospodične privezale na društveno zastavo lep svilen trak z zlatim napisom: „Ljutomerčani Triglavu“. Ob 1. uri je bil banket, katerega se je udeležilo do 60 visokošolcev in nekaj domačih gospodov in gospa. Najlepši oddelek tega izleta je bil velik koncert, ki se je začel ob 7. uri zvečer, ter se po napovedanem načrtu točno izvršil, samo da se je na občno zahtevanje skoro vsaka točka morala ponavljati. Brez ugovora so dobili in tudi zaslužili največjo pohvalo hrvatski tamburaši, čeravno so se tudi naši evenški tamburaši in čitalnični pevci dobro držali.

Gostov je bilo od vseh stanov od blizu in daleč, posebno mnogo iz Ormoža in od sv. Križa. „Triglavanom“ je to ne le velika čast, ampak tudi spodbuda, da se trdno držijo narodnih tradicij ne samo kot visokošolci in na prijetnih narodnih veselicah, ampak tudi poznej, kadar bode treba delati in se boriti za pravice in koristi slovenskega naroda. V dosedaj tega namena pa bi jako želeli in gospodom „Triglavanom“ priporočali, naj se ne dajo motiti od lažil liberalizma in od puhle moderne omike, ki našemu narodu veliko škodujeta, ampak naj se na podlagi domače vere in šege resno urijo in pripravljajo, da bodo enkrat vsi kot možje stali na braniku mile domovine: „za vero, dom, cesarja!“

Ker je bilo mnogo visokošolcev še le prvokrat v Ljutomeru, ogledali so si drugo jutro okolico, ter šli na vrhunec krasnih ljutomerskih goric k Jeruzalemu, kjer so jim z žlahtno ljutomersko kapljico postregli, ter bili tudi pri sv. maši, kar je toliko lepše, ker so večinoma v nedeljo sv. mašo z vožnjo zamudili. „Triglavani“ bodo gotovo z najlepšimi spomini odšli nazaj v šole, upamo pa ravno tako, da so tudi v Ljutomeru in okolici zapustili le prijetne spomine.

Dnevne novice.

(Alojzijev večer v Alojzijevisču) bo jutri v četrtek dné 11. junija ob 7. uri zvečer v spomin tristoletnice blažene smrti sv. Alojzija. Vspored slavnostnemu večeru je: 1. Himna sv. Alojziju; „Prelepa lilija cvete.“ 2. Podpourri narodnih arij. 3. Živi podobi: a) Sv. Alojzij v molitvi; b) sv. Alojzij v slavi. K sklepu je predstav igre „Stanovitni kraljevič“, o kateri smo že obširneje omenjali v listu. — Povabljeni so hišni prijatelji iz mesta in z dežele.

(Strossmayerjev dar za cerkev v Osieku.) Plemeniti dobrotnik hrvatskega naroda je daroval za zidanje cerkve v Osieku 10.000 gld. s pogojem, da se napravi v cerkvi tudi altar na čast sv. Jožefu, ki je po določilu papeža Pija IX. posebni varuh katoliške cerkve, katero tako strastno dandanes napadajo njeni neprijatelji; poleg tega naj vsak duhovnik, ki bo v nedeljo ali praznik maševal na tem altarju izmoli Oče naš in Češčena Marija za pokoj biskupove duše. — Žal, da niti taka plemenitost ne najde milosti pri hrvatski vladi, kajti v vladnih listih podtikajo se Strossmayerju politični nameni, ki jih je imel pri tem daru.

(Izlet pevskega zbora „Glashene Matice“.) Pevski zbor „Glashene Matice“ priredi dné 21. junija t. l. poletno svojo zabavo na Bledu. Dopoldne bode pél pri sv. maši na otoku, opoldne skupno obedoval v Lujizini kopeli, po obedu prosto se zabaval, proti večeru pa priredil poletni koncert. Ako se oglasi nad tristo udeleževalcev, zagotovljen je poseben vlak, ki bode odhajal iz Ljubljane jedno uro prej in vračal se jedno uro pozneje od navad-

nega vlaka. Vožnja bode stala tja in nazaj samo 80 kr. Prijatelji petja, hoteči udeležiti se izleta, blagovolé naj se prej zglasiti za vožnje liste pri g. Pavlinu na Marijinem trgu v Ranth-ovi hiši. Ustavljaj se bode vlak po vseh postajah, da bode možno pridružiti se tudi Gorenjcem. Kdor pa želi skupno obedovati, naj plača 1 gld. v trgovini g. Soss-a.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Žavcu) vabi ude in prijatelje na letni občni zbor, kateri bode dné 14. junija t. l. v prostorih g. Janez Hausenbichler-ja (pri lepem vremenu na vrtu) z nastopnim vspešdom: 1. Zborovanje: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Slavnostni govor. 5. Pobiranje letnine in vpisovanje novih udov. 6. Volitev novega odbora. 7. Volitev poslanca za glavno skupščino. 8. Razdelitev in prodaja društ. knjig. II. Veselica. Petje, godba, govori, deklamacija. — Začetek zborovanja točno ob 3. uri popoldne. — K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

(Liberalno ali napredno?) Omenjali smo v poročilu o shodu „Slovenskega društva“ na katerem se je rodila „narodno-napredna stranka“, da so bili nekateri za to, da se imenuje „liberalna“, drugi pa, da se imenuje „napredna“. „Narod“ bi od nas rad zvedel, kateri so bili za ime „liberalno“. Tej želji mi ne moremo ustreči, ker nismo imeli na shodu svojega poročevalca, pač pa smo to posneli iz besed dr. Majaronovih. Govornik ta je namreč razlagal, da je stranka, kateri on pripada, liberalna, ter je pristavil: „Vendar pa se lahko odpovemo imenu samemu, ker vidimo, da tisti, ki se smatrajo in imenujejo liberalce, to v resnici niso.“ Iz teh besedij je vendar dovolj jasno, da je „nekaterim“ ime „liberalno“ moralo jako ugajati, ker je bilo treba celó govora, ki naj dokaže, da naj se stranka ne imenuje liberalna, marveč napredna. Besede v našem listu so bile torej popolnoma na svojem mestu. Za osebe pa nam ni, marveč le za stvar, zato o tem dovolj. — Sploh pa naj se naši „Narodovci“ imenujejo liberalce ali naprednjake, na tem ni nič, mi jih smatramo, odkar so se odpovedali staremu slovenskemu programu, za stranko grobo k opov slovenskega naroda, ki gotovo ne zasluži našega zaupanja.

(„Napredna stranka“.) Naše liberalce je bilo sram pripoznati s pravim imenom svoja načela, kajti dali so svoji stranki ime „napredna stranka“. Tega imena pač ne zavidamo, kajti dosedaj še nobena napredna stranka dolgo ni ohranila svoje veljave. V Nemčiji je napredna stranka prišla pri narodu tako ob veljavo, da je morala poiskati si drugo firmo, če ni hotela popolnoma izginiti s pozorišča. Gospodarstvo naprednjakov v Srbiji tudi ni bilo posebno lepo. Ime Garašanin pač ni posebno povzdigovalo naprednjakov, zato pa res razumen človek mora premišljevati, če je ime „liberalno“ ali „napredno“ bolj častno.

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 9. jun. je bila v Ljubljani pred sodniki 20letna Frančiška Ogrin iz Velike Ligojne, zaradi hudodelstva tatvine. Ukradla je namreč dne 17. marca t. l. dvema znanakama v Ljubljani več obleke; nekaj dni pozneje pa je Cerkovski vasi v logaškem okraju gospodarju Turku ukradla tisoč gld. Z denarjem se je odpeljala v Ljubljano, a tukaj jo je prijel policija. Denar so še dobili pri njej. Obsojena je na 10 mesecev v ječo, poostreno vsaki mesec s postom. — Isti dan je bil pekovski pomočnik Avg. Prekuh iz Ljubljane, ki je svoji teti ukradel hranilnične bukve za 240 gl. Prisodili so tatu dve leti težke ječe in post vsaki mesec.

(Slovenski klub na Dunaju) ima svoj prihodnji večer v soboto dné 13. t. m. ob 8. uri v hotelu Royal I. Singerstrasse 3 mezzanin. Čital bode gosp. dr. M. Murko: „Črtice o Poljaci.“ Dunajski Slovenci vabijo se najuljudneje k obilni udeležbi tega večera.

(Obtožen sodnik oproščen.) Pri porotnem sodišču v Celju je bil dne 8. t. m. pri sklepni obravnavi oproščen bivši okrajni sodnik g. Franc Sorko, ki je bil obdolžen uradnega izneverjenja.

(Ponesrečil) se je v Trbovljah v ondotnem premogokopu delavec Miha Zupan. Težek kos mu je padel na glavo, ter ga nevarno ranil.

(Uboj.) V Žale pri Kamniku prišli so dne 6. t. m. ponočnjaki iz Kamnika okrog polnoči. Tam so z izzivanjem razdražili domače fante in ker se je eden kamniških mladeničev, Leopold Slabajna, ločil od drugih in šel pod neko okno, prileteli so nadenj

trije domači fantje, Ant. in Janez Runs in Janez Čurbi, ter so ga tako pretepli, da je proti jutru umrl. Sodišče je zaprlo pretepače. Pač žalostni nasledki ponočevanja.

(Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.) Sostavil in uredil Andrej Kalan, urednik „Domoljuba“. Ponatis iz „Domoljuba“. I. zvezek. Cena 20 kr. Na prodaj v „Katoliški Bukvarni“. To je naslov lični 118 strani obsežni knjižici, ki hrani petnajst povesti, zbranih in ponatisnjenih iz „Domoljuba“. — Povod tej zbirki pojasni urednik v predgovoru rekoč: Od mnogih strani dobil sem poročila, v katerih mi pišejo prijatelji, da v „Domoljubu“ naročniki najraje prebirajo mične povesti v „listku“, ter da izražajo željo, naj bi se te povestice zbirale v posebnih zvezkih, v katerih bi se lažje ohranile, kakor v „Domoljubu“. Tem željam ustrezem s pridruženim prvim zvezkom, v katerem je urejenih in zbranih petnajst po „Domoljubu“ objavljenih povesti. — Želim iskreno, da jih Slovenci radi prebirajo in da mnogo zdravo zrno, ki se skriva v popisanih dogodkih, požene čvrste kalí tudi v življenju našega ljudstva. — Knjižico, ki je vzlasti pripravna za poduka in berila željno mladino, prav iskreno priporočamo tudi z ozirom na nizko ceno svojim rojakom v obilen nakup.

(Za goriško deželno kmetijsko-gozdarsko razstavo) ustanovljeni izvrševalni odbor, kakor poroča „Gosp. list“, se vrlo trudi, da vse o pravem času priredi v namen, da bo moglo c. kr. kmetijsko društvo dostojno obhajati 125. obletnico svoje ustanovitve po preslavni cesarici Mariji Tereziji. — Na obširnem, ograjenem dvorišču vojaškega skladišča nasproti zelenjadnemu trgu so te dni vže začeli graditi potrebna poslopja po načrtu tukajšnjega mladega arhitekta gosp. Pelican-a, kateremu je izročeno nadzorstvo dela. Podjetje pa je v spretnih rokah domačega lesnega trgovca I. Goljevšek-a iz Kanala, ki je zdaj stalno naseljen v Gorici. V teku tega meseca bo odbor začel razpošiljati razstavna pravila in programe, kateri so po posebnem prizadevanju društvenega podpredsednika, gosp. ravnatelja Iv. Bolle-t-a sestavljeni z največjo skrbnostjo. Izdajo se v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku in priložijo se jim tudi tiskani oglasi in vse druge za razstavo potrebne tiskaničice. Posestnikom na deželi priporočamo prav toplo, naj pazno prečitajo program in pravila naše deželne razstave, kajti iz nju pozvedó prav jasno, kako se jim bo ravnanje v namen uspešne udeležitve. — Razstava ni potrata, kakor marsikdo misli, marveč ima postati deželi, v kateri se priredi, v mnogem oziru vzbuditeljica in pospeševaljica najvažnejših njenih koristi. Da pa bode to, treba od ene strani razumne vredbe, od druge strani pa enako razumne in kolikor mogoče živahne udeležbe. Za prvo je oskrbljeno, na to se smemo zanašati; za drugo pa je skrbeti našim posestnikom, katerim razložimo pozneje o tem svoje mnenje. Za danes opozarjamo samo še vinorejce, sadjarje, živinorejce i. dr., naj vsak o pravem času za to skrbi, da pripravi in da ohrani, kar ima najboljših pridelkov in izdelkov za javno razstavo v Gorici od 12. do 27. sept. t. l.

(Učiteljsko zborovanje za šolski okraj mesta Ljubljane) bode dné 2. julija 1891. leta ob 8. uri dopoldne v mestni dvorani z naslednjim vspešnim: 1. Določitev predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisnikarjev. 2. Opazke c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Levea o nadzorovanih šolah. 3. Vzprejemna preskušnja v srednje šole. Predavanje c. kr. okrajnega šolskega nadzornika. 4. Izbor učnih knjig in beril za šolsko leto 1891/2. 5. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okr. učiteljske knjižnice. 6. Nasviti o nakupu novih knjig za okrajno učiteljsko knjižnico. Dotične nasvete je najkasneje do 28. junija t. l. pismeno naznaniti knjižničnega odbora načelniku učitelju F. Kokalju. 7. Volitev knjižničnega odbora za l. 1891/2. 8. Volitev stalnega odbora za leto 1891/2. 9. Volitev dveh zastopnikov učiteljstva v c. kr. mestnem šolskem svetu za dōbo 1891—97. 10. Volitev dveh odposlancev za prihodnje deželno učiteljsko zborovanje. 11. Samostalni predlogi, katere je najkasneje do 28. junija t. l. pismeno zglasti pri stalnem odboru.

(Prebivalstvo v Zagrebu.) Pri zadnjem ljudskem štetju so v Zagrebu našli z vojniki vred 40 268 prebivalcev, ki stanujejo v 20.086 stanovanjih. Po narodnosti je Hrvatov 25.981, Slovencev

5814, Nemcev 3429, Madjarov 1100, Čehov 565, Italijanov 339, Poljakov 91 itd. Po veri je 33.927 katoličanov, 1941 židov itd. in — brezverci — trije. Po stanovih je uradnikov, učiteljev in svečnikov nad 200, drugi so trgovci, obrtniki in posestniki.

Telegrami.

Dunaj, 9. junija. Gospodarski odsek vsprejel je predlogo ob odpravi Tržaškega pristanišča, ko je finančni minister obljubil še nekatera oproščenja carine. — Posebni odsek za službeno pragmatiko je sklenil, da še v tej seji konča debato o Seharschmidovem predlogu, do jeseni pa dovrši poročilo. Seharschmid izbral se je za poročevalca.

Bruck, 10. junija. Cesar je končal ogledovanje vojaščine v taboru v Brucku in se je povrnil dopoldne na Dunaj.

Pariz, 9. junija. Senat pritrdil je z 208 proti 49 glasom načrt zakona o znižanju carin od žita, katerega je že zbornica poslancev poprej vsprejela.

Rim, 9. junija. Danes vlila se je iz nove razpoke pod osrednjim stožcem Vezuva lava jako na široko. Ravnatelj observatoriju misli, da je to bluvanje v zvezi z zemeljskim potresom v Lombardiji in na Beneškem. Bluvanje, ki ne napreduje, on ne smatra za nevarno.

Rim, 10. junija. Od kompetentne strani se zagotavlja, da so vesti o nekih finančnih zgubah papeškega stola neosnovane.

Peterburg, 10. junija. Razglasil se je zakon, s katerim se je osnovalo mesto drugega uradnega pomočnika varšavskega vojaškega poveljnika. Novi vojaški uradnik dobi svojo pisarno in vrhovno poveljstvo nad varšavskimi trdnjavami in vsemi rezervnimi četami varšavskega vojaškega okraja.

London, 9. junija. Reuterjev bureau izvedel je iz Shangaia; v Wuhu-u pri Kinkiangu bili so veliki nemiri. Jeden carinski uradnik in jeden misijonar sta umorjena. Več hiš so zažgali. Ženske in otroke Evropecev v Kinkiangu so rešili.

Shanghai, 9. junija. V Sučou-u je neka druhal razrušila cerkev in sirotišnico.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejuje zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—110)

Tuji.

8. junija.

Pri **Maliču**: Schwarz s soprogo, in Sing, trgovec, z Dunaja. — Jaklič in Jonke iz Kočevja. — Sekönbach, inženir, z rodbino, iz Prage. — Berthold in baron Lazarini, zasebnika, iz Gradca. — Bamberg, trgovec, iz Berolina. — Thoman z Reke. — pl. Reyer, zasebnik, in Miacola, trgovec, iz Trsta. — De Rocco, potovalec, z Vrhnike. — Handsfeld, c. in kr. stotnik, s soprogo, iz Olomuca. — Huber s hčerjo iz Beljaka.

Pri **Stonu**: Dr. Beck, odvetnik; Pelnař, nadinženir, vitez Schneider; Grassl; Lory, uradnikova soproga; Ruzzi, Lippitsch, Schneider, Prinz, Manheim, Semen, trgovci, z Dunaja. — Walher, trgovec, iz Budimpešte. — Gaudia, železniški uradnik, s hčerjo, iz Lvova. — Videgar, župnik, iz Šentjurja. — Eney iz Trsta. — Legat, župnik, iz Prestraneke. — Lusslik iz Malega Lušnja. — Franceski, posestnik, s sinom, iz Ajdovčine. — Weiss iz Pečuha.

Pri **avstrijskem caru**: Huhov in Lindič iz Mokronoga. — Trzeszczakowski, zasebnik, z Bleda.

Pri **južnem kolodvoru**: Mammer s soprogo iz Trga.

Umrli so:

6. junija. Matilda Stampf, šolska vrtnarica, 18 let, Gospodske ulice 3, jetika. — Matija Seliškar, delavec, 39 let Hrenove ulice 13, plućnica.

7. junija. Antonija Čop, kurjačeva hči, 5 mesecev, sv. Petra cesta 50, rahitis. — Marija Smrekar, hišna posestnica, 71 let, sv. Petra cesta 12, marasmus. — Frane Bergant, oficijalov sin, 1 mesec, Marije Terezije cesta 8, oslabljenje.

9. junija. Marija Petauer, sobnega slikarja žena, 33 let, Gospodske ulice 3, jetika.

V bolnišnici:

6. junija. Andrej Sever, gostaç, 70 let, plućni emphysem. — Ivan Cepin, gostaç, 53 let, plućni emphysem.

7. junija. Marija Kremžar, gostaç, 70 let, vsled raka na jetrih.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	73.34	22.4	sl. izpad	jasno	
9. 2. u. pop.	73.32	25.4	zm. zap.	—	0.00
9. u. zveč.	73.24	17.6	brezv.	oblačno	

Srednja temperatura 21.8°, za 3.7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gid	65	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92	"	55	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111	"	—	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	40	"
Akcije avstr.-ogerske banke	1015	"	—	"
Ereditne akcije	301	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	25 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	54	"
Nemške marke	57	"	25	"

Največja zaloga šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30-2)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Uzorec zasebnim naročnikom zastoj in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj že ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gl., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme c. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati. Popotni plédi 4—14 gl. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno suknjo in ne slaberega blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdtko

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga suknja v Avstro-Ogrski.

Razume se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatera trgovine s suknom vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividni.

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne.

Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gl. franko.

Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijansčini in francoščini (24—22)

Katoliška Tiskarna

priporočila raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Sargove glicerinovne specialitete.

Odkar sta izumila glicerinovne specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Velicavstvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Lie ig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerino milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerino milo v zavitku po 3 koške 60 "

Tekoče glicerino milo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerina ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje likajev itd.) v steklenici gl. 1.—

Toaletno karbol-glicerino milo v zavitku po 3 koške 1.20

KALODONT, glicerina zobna krema po 1.—35

(Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. (35)